

De financiële positie van de gemeente Winterwijk in meerjarenperspectief

gemeente
Winterwijk

Inleiding

De gemeente Winterswijk beschikt over een ruime financiële reservepositie. Mede hierdoor slaagt de gemeente er in ook voor 2027 een sluitende begroting te presenteren. Wij blijven verder invulling geven aan het realistisch ramen en krijgen ook een beter overzicht van financiële risico's. Naast deze comfortabele uitgangspositie is de financiële toekomst op een aantal aspecten nog onzeker. De landelijke inflatie wordt in de bijstelling voor lonen en prijzen nog niet volledig door het Rijk gecompenseerd.

Winterswijk is een financieel gezonde gemeente. We presenteren conform het advies van de VNG en de kaders van de provincie Gelderland voor 2027 een sluitende begroting. Deze begroting bestaat hoofdzakelijk uit bestaand beleid. De ambities en doelstellingen uit het Hoofdpijnenakkoord voor de jaren 2026 - 2030 worden uitgewerkt in een Uitvoeringsplan en in de 1e begrotingswijziging van 2027 aan de raad voorgelegd.

Bij de behandeling van de Kaderbrief 2027 is een amendement aangenomen voor 2-jarige subsidiering van het Grenslandcollege. De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt in de begroting.

De effecten van de meicirculaire 2026 zijn in deze begroting verwerkt. De septembercirculaire verschijnt te laat om deze mee te kunnen nemen in de begroting.

Financieel meerjarenperspectief

x € 1.000				
	2027	2028	2029	2030
Stand 1e prognose 2026	-1.465	-3.347	-3.989	-3.989
Wijzigingen Begroting 2027	1.465	1.138	1.611	2.264
waarvan:				
Autonome ontwikkelingen	1.349	822	1.295	1.948
Nieuwe beleidsontwikkelingen	116	316	316	316
waarvan:				
Nieuw beleid wettelijk	-200	0	0	0
Nieuw beleid niet wettelijk	316	316	316	316
Bezuinigingen	0	0	0	0
Begrotingssaldo 2027-2030	0	-2.210	-2.378	-1.725
Waarvan incidenteel	0	-39	43	0
Waarvan structureel	0	-2.171	-2.422	-1.725

In de 1e prognose 2026 is voor 2027 een negatief meerjarensaldo van € 1.465.000 gepresenteerd. Op basis van de medio 2026 beschikbare gegevens zou het begrotingstekort in de jaren daarna oplopen tot bijna € 4.000.000. Bij het opstellen van dit financieel meerjarenperspectief is de septembercirculaire 2026 nog niet verwerkt.

Uit de 1e prognose 2026, de autonome ontwikkelingen en een beperkt aantal nieuwe beleidsontwikkelingen volgt het begrotingssaldo voor de jaren 2027 tot en met 2030. Voor 2027 komt het begrotingssaldo uit op € 1.096.000 (negatief). Dit saldo is voor € 1.081.000 structureel en voor € 15.000 incidenteel van aard. Het tekort in 2027 wordt gedekt vanuit het surplus van de algemene reserve. In 2028 ontstaat een negatief begrotingssaldo van € 2.210.000, oplopend naar € 2.378.000 in 2029. In 2030 neemt het negatieve saldo af naar € 1.725.000.

Ook in de jaren na 2027 blijft sprake van een negatief structureel saldo. In 2028 bedraagt het structurele tekort € 2.171.000 en in 2029 € 2.422.000. In 2030 neemt het structurele tekort af naar € 1.725.000. De incidentele component bedraagt in 2028 € 39.000 negatief en in 2029 € 43.000 positief.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen waarop de gemeente feitelijk geen invloed heeft en die binnen het bestaande beleid leiden tot budgetbijstellingen. De belangrijkste bijstellingen van meer dan € 250.000 en politiek relevante bijstellingen zijn hieronder samengevat toegelicht.

- De autonome ontwikkelingen leiden onder meer tot wijzigingen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen, indexeringen, actualisatie van bestaande budgetten, gewijzigde tarieven en veranderingen in rijksbijdragen.
- Binnen het sociaal domein nemen de lasten voor Huishoudelijke ondersteuning toe als gevolg van hogere tarieven en indexering. Het budget voor Begeleiding individueel en groep wordt daarentegen verlaagd op basis van de lagere werkelijke lasten in 2025 en de lager uitgevallen tarieven na de nieuwe inkoop. De budgetten voor Jeugdhulp zijn geïndexeerd.
- Daarnaast is het Meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. Dit leidt tot een bijraming van € 375.000.
- Binnen programma 3 is sprake van een bijraming van € 476.000 aan lasten en baten voor Gebiedsontwikkeling Winterswijk. Deze middelen zijn bestemd voor het bieden van toekomstperspectief aan bewoners, ondernemers en beheerders van het buitengebied. De middelen zijn ontvangen vanuit een provinciale subsidie.
- Voor het beleidsveld Duurzaamheid zijn de rijksbijdragen voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) aangepast. Daarnaast is sprake van een hogere bijdrage aan de Omgevingsdienst Achterhoek en hogere doorbelaste kapitaal- en bedrijfsvoeringslasten.
- Tot slot nemen de personele lasten toe als gevolg van cao- en tredeverhogingen. Ook de ICT-kosten zijn hoger door indexering. De algemene uitkering is eveneens bijgesteld.

Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de financiële onderbouwingen bij de programma's en naar bijlage 5 Uitgangspunten begroting 2027-2030.

Nieuwe beleidsontwikkelingen

Deze begroting is in beginsel beleidsarm en bevat hierdoor geen nieuw beleid. Een uitzondering hierop is de noodzakelijke aanvullende inzet op informatievoorziening. Voor de inzet van een projectleider voor de Europese aanbesteding van bedrijfsapplicaties is € 250.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt gedekt uit de reserve Organisatieontwikkeling.

Voor de implementatie van IaaS (IT-infrastructuur als dienst) is in 2027 € 150.000 opgenomen. Daarnaast nemen de structurele ICT-kosten toe door het onderbrengen van diensten bij externe partijen. Deze kosten worden gedekt door vrijvallende kapitaallasten en leiden daarmee per saldo tot een budgetneutrale wijziging in de meerjarenbegroting.

Voor de Omgevingsvisie Winterswijk is € 200.000 aan lasten geraamd. Hoewel dit bedrag onder de gehanteerde grens van € 250.000 ligt, wordt deze ontwikkeling vanwege het karakter ervan wel als nieuw beleid toegelicht.

Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de financiële onderbouwingen bij de programma's en naar bijlage 5 Uitgangspunten begroting 2027-2030.

Begrotingscirculaire VNG en provincie Gelderland

In de brief van 19 mei 2026 geeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aan dat nog geen structurele oplossingen voor de verhouding tussen taken en middelen zijn gevonden. Met name voor compensatie van de stijgende kosten van de jeugdzorg, wordt overlegd met het Rijk. De VNG adviseert leden om begroting voor het jaar 2027 sluitend te maken en de meerjarenramingen voor 2028 tot en met 2030 realistisch op te nemen.

Het financieel perspectief van veel gemeenten vertoont vanaf 2027 toenemend structurele tekorten. De invoering van een nieuwe financieringssysteem en de ontwikkelingen in het gemeentefonds gaan gepaard met een structurele verlaging van de algemene uitkering voor gemeenten. Daarnaast maakt ook de onvoldoende compensatie van de uitgaven voor jeugdzorg het voor veel gemeenten niet eenvoudig om een structureel duurzaam financieel beleid te voeren. Meer taken uitvoeren met minder inkomsten.

De provincie Gelderland heeft begrip voor deze financiële situatie en geeft tegelijkertijd duidelijk aan dat zij als toezichthouder de taak heeft toe te zien op een structureel en reëel evenwicht van de begroting 2027 en/of de meerjarenramingen voor 2028-2030. Zij houdt zich aan de geldende wet- en regelgeving en het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020), aangevuld met de vanaf 2024 onder voorwaarden verruimde inzet van het surplus in de algemene reserve. De provincie biedt gemeenten een helpende hand door in een vroeger stadium in contact te treden met gemeenten over de financiële problematiek.

Over de uitwerking van de herijking van het gemeentefonds wordt met Rijk nog overlegd. Het financieel voordeel voor de gemeente Winterswijk zou voor het jaar 2027 ongeveer € 450.000 bedragen en oplopen tot ongeveer € 1.800.000 in 2030. Vanwege de onzekerheid over de uitkomsten van het overleg, heeft de provincie Gelderland vooralsnog geen ruimte gegeven om deze voordelige consequentie financieel in de begroting te verwerken.

